

Till
Socialdepartementet

Angående betänkandet Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)

Inera har getts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram. Inera har valt att kommentera de delar av utredningen som berör Ineras verksamhet. För övriga delar av betänkandet hänvisar Inera till bolagets ägare, Sveriges Kommuner och Regioner samt landets regioner och kommuner.

De områden som berör Inera gäller framför allt digitala stöd via 1177.se för omställningen till nära vård, möjligheten till digital tidbokning för invånare samt utmaningar kopplade till intygsutfärdande.

Sammanfattande synpunkter

Inera delar i allt väsentligt utredningens bedömning att det i dagsläget finns svårigheter för en patient att få en samlad helhetsbild över den information som krävs för att patienten ska kunna agera som en aktiv medskapare med insyn och delaktighet i sin egen vård. Det är inte heller möjligt för medarbetare i vård och omsorg att fullt ut stödja patienten genom komplexa vårdprocesser och koordinera insatserna i de fall då flera vårdaktörer är inblandade, eftersom den samlade bilden delvis saknas även för vård och omsorg. 1177.se har en särställning i Sverige genom sin höga användning och förtroende, och genom att vara en konkurrensneutral, aktörs- och teknikoberoende samlingsplats och plattform som utgår ifrån patientens unika situation och behov. Hundratals vårdssystem är redan idag anslutna till 1177.se via Ineras digitala infrastruktur Nationella Tjänsteplattformen, vilket gör att patienter exempelvis kan läsa sin egen journal i strukturerad form efter inloggning på 1177.se, boka sina tider eller kontakta vården digitalt. Ett arbete pågår dessutom för att successivt erbjuda landets kommuner att använda 1177.se för att interagera med invånare och tillhandahålla självservicejänster inom området vård och omsorg. Förutsättningarna för att 1177.se ska fungera som en effektiv översikt över relevant information och personliga tjänster finns därmed på plats. Det krävs dock fortsatt utveckling av ny funktionalitet och stöd till nya informationsmängder för att 1177.se fullt ut ska kunna uppfylla de behov som konceptet patientkontrakt är tänkt att möta. För vårdens och omsorgens personal finns Ineras tjänst Nationell patientöversikt, NPÖ.

NPÖ samlar en patients vårddokumentation i en översikt, oavsett var i landet patienten har vårdats, och tillgängliggörs för behörig vårdpersonal. Men också här finns utvecklingsbehov, och det är viktigt att både regioner, kommuner och privata vårdgivare fortsätter med sitt arbete att producera information till tjänsten. NPÖ har en potential att, på samma sätt som 1177.se kan, stödja patienterna, skapa heltäckande översikter och digitala stöd för vård- och omsorgspersonalen i betydligt högre grad än idag. Inera välkomnar en bred uppslutning kring det föreslagna projektet Sammanhållen planering på 1177.se, som även planeras omfatta NPÖ.

Inera delar även utredningens bedömning att det ofta är svårt för patienter att vara delaktiga i planering och bokning av tider i vården. Möjligheten att själv boka, omboka och avboka tider via 1177.se har funnits i många år. På 1177.se finns också en möjlighet för patienter och invånare att få en översikt över alla tider som har bokats via 1177.se. Många verksamheter är anslutna till tidbokning via 1177.se men det finns potential till att fler bokningsbara tider blir möjliggjorda via den vägen. Trots att anslutningar har gjorts och möjligheterna finns visar vårdmottagningarna sällan upp några tider på 1177.se. Orsakerna kan vara många, som exempelvis en oro att lågprioriterad vårdkonsumtion ska öka, eller utmaningar i schemaläggning av personal. Då möjligheten för patienter att hantera sina egna tidbokningar är en insats som skapar stora möjligheter till självständighet och bättre planering för patienten, och kraftigt effektiviserar användningen av vårdens resurser, så välkomnar Inera betänkandets förslag om att tidpunkten för vård ska väljas i samråd med patienten. Detta kan betraktas som ett första steg i rätt riktning, som förhoppningsvis kan bidra till att patienten i förlängningen får förtroendet att fullt ut hantera sina egna tidbokningar. Sedan ett par år tillbaka finns även möjligheten att skicka digitala kallelser till invånare via 1177.se. Funktionen är utvecklad så att invånare vid behov kan boka om sin tid direkt från den digitala kallelsen, eller fylla i en digital hälsodeklaration inför besöket, via en länk från kallelsen. Regionernas anslutning till digitala kallelser på 1177.se pågår och kommer att kunna underlätta för patienter och invånare, och effektivisera vårdens arbete.

Vad gäller området intygutfärdande har Inera sedan många år tillbaka utvecklat och förvaltat konceptet Intygstjänster. Tjänsten har utvecklats med statliga medel i samverkan med SKR och Försäkringskassan samt andra statliga myndigheter som Transportstyrelsen, men har under de senaste åren finansierats av regionerna. Intygstjänster omfattar fortfarande bara en mindre mängd viktiga intygstyper men har potential att stödja betydligt flera inom många olika verksamhetsområden. Den nationella infrastrukturen som Intygstjänster utgör och som används av samtliga regioner och många privata vårdgivare används till sin fulla potential först då fler intyg digitaliseras. Invånartjänsten Mina intyg i 1177.se skapar förutsättningar för en involverad och delaktig invånare då denna alltid har åtkomst till sina digitala intyg utfärdade via Intygstjänster. Nyttanalyser har gjorts som visar på påtagliga vinster med tjänsten, inte bara genom att den ersätter post- och pappershantering utan genom att den också bidrar till att höja kvaliteten i intygutfärdandet och minskar antalet intyg som måste skickas tillbaka för komplettering. Inera välkomnar därför utredningens förslag om en bredare utredning i syfte att åstadkomma en mer effektiv och sammanhållen intygshantering inom hälso- och sjukvården samt förtydliga finansieringsansvaret för den fortsatta utvecklingen och förvaltningen av Ineras Intygstjänster.

Särskilda synpunkter och fördjupningar

Sammanhållen planering på 1177.se – digitalt stöd till patientkontrakt

Inera har på SKRs uppdrag genomfört flera förstudier kring möjligheten att bättre stödja patienter med kronisk sjukdom, multisjukdom eller många vårdkontakter genom utveckling av 1177.se. Detta har resulterat i det föreslagna projektet Sammanhållen planering på 1177.se. Projektet innebär i korthet att befintliga och nyutvecklade tjänster och informationsmängder ska samlas i en personlig, digital vy på 1177.se. I konceptet ingår också utvecklingen av en ombudstjänst för närstående, förutsatt att lagstiftningen förändras för att stödja ett sådant förfarande. Den digitala vyn ska exempelvis kunna innehålla

- Fast läkar-, vård- och omsorgskontakt, samt övriga kontaktuppgifter och kontaktvägar till relevanta personer i vård- och omsorgsteam
- Överenskommelser och vårdplaner
- Läkemedel
- Egenvård
- Bokade tider
- Provsvar och mätvärden från exempelvis egenmonitorering
- Påminnelser och meddelanden
- Individualiserad patientinformation anpassad till patientens individuella situation

På motsvarande sätt ska vidareutveckling göras av NPÖ, så att medarbetare i vård och omsorg får bättre stöd att koordinera vård- och omsorgsinsatser och stödja patienter i enlighet med inriktningen i omställningen till nära vård.

Då Ineras verksamhet är efterfrågestyrd och helt finansierad av sina ägare krävs formella beställningar från regioner och/eller kommuner för att Inera ska utveckla nya tjänster. För att säkerställa efterfrågan tillämpar Inera en process där intresseanmälningar och avsiktsförklaringar ställs till regioner och kommuner. Under våren 2022 skickades en intresseanmälan om projektet Sammanhållen planering på 1177.se ut till regionerna, som samtliga regioner svarade ja på. Under hösten kommer en avsiktsförklaring för en första etapp att utarbetas och skickas ut, och samarbetsformer med kommunerna ska etableras. Planen är att projektet ska kunna startas under första kvartalet 2023. Projektet är estimerat till en treårsperiod men kan komma att behöva förlängas då det är komplext och omfattar både tjänsteutveckling, etablering av nya standarder och ny infrastruktur, anslutningsarbete från både regioner och kommuner samt omfattande verksamhetsutveckling. Inte minst kommunerna har stora utmaningar i anpassning och anslutning av kommunala verksamhetssystem till nationell infrastruktur.

Stockholm den 28 september 2022

Peter Arrhenius
Vd, Inera